

AVRUPA İNSAN HAKLARI MAHKEMESİ

İKİNCİ DAİRE

KARAR

Başvuru no. 51274/07

Saime ÇAKIR / Türkiye ve diğer 100 başvuru (ekteki listeye bakınız)

Saime akır / Türkiye davasında,

Başkan

Guido Raimondi,

Yargıçlar

Danute Jociene,

Peer Lorenzen,

Andras Sajó,

Işıl Karakaş,

Nebojsa Vucinic,

Helen Keller

ve

Daire Yazı İşleri Müdürü

Stanley Naismith'in katılımıyla 25 Haziran 2013 tarihinde Daire halinde toplanan Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi (İkinci Daire) ("Mahkeme"), ekteki listede belirtilen yukarıdaki başvurularla ilgili olarak, yapılan müzakereler sonucu aşağıdaki kararı vermiştir:

OLAYLAR

Başvuran isimlerinin listesi ekte belirtilmiştir. Ayrıca, şikâyet konusu yargılamalara ait dava ve karar numaraları da ekte yer almaktadır.

A. Davanın koşulları

Başvuranların bildirdiği şekliyle davanın koşulları aşağıdaki gibi özetlenebilir.

Başvuranlar farklı tarihlerde, hukuk mahkemeleri nezdinde dava açmış veya başvuranlar aleyhine hukuk veya ceza mahkemelerinde işlemler başlatılmıştır. Davalar yıllar boyunca sürmüştür.

B. İlgili iç hukuk kuralları

İlgili iç hukuk kurallarına ilişkin açıklamalar *Müdür Turgut ve Diğerleri* ((k.k.), no. 4860/09, §§ 19-26, 26 Mart 2013) kararında görülebilir.

ŞİKÂyetLER

Başvuranlar, Sözleşme'nin 6. maddesinin 1. paragrafına maddesine dayanarak, yerel mahkemeler nezdindeki yargılamaların makul süre içerisinde sonuçlandırılmamasından dolayı şikâyetçi olmuşlardır.

Ayrıca bazı başvuranlar, Sözleşme'nin 13. maddesinin ve 1 Nolu Ek Protokol'ün 1. maddesinin ihlal edildiğini iddia etmişlerdir.

HUKUKİ DEĞERLENDİRME

A. Başvuruların birleştirilmesi hakkında

Mahkeme öncelikle, İktüzüğün 42. maddesinin 1. paragrafı uyarınca, davaların olay ve olguları ve içerdiği hukuki konular bakımından benzer olduğunu dikkate alarak, başvuruların birleştirilmesi gerektiği kanısındadır.

B. Sözleşme'nin 6. maddesinin 1. paragrafının ihlal edildiği iddiası hakkında

Başvuranlar, yargılama süresinin Sözleşme'nin 6. maddesinin 1. paragrafında belirtilen “makul süre” şartına uygun olmadığını ileri sürmüşlerdir. Söz konusu maddenin somut olayla ilgili bölümü aşağıdaki gibidir:

“Herkes, gerek medeni hak ve yükümlülükleriyle ilgili nizalar (...) konusunda (...) bir mahkeme tarafından davasının makul bir süre içinde, (...) görülmesini isteme hakkına sahiptir.”

Mahkeme başvuranların, yargılama sürelerinin Sözleşme'nin 6. maddesinin 1. paragrafında belirtilen “makul süre” şartına uygun olmadığını ileri sürdüklerini gözlemlemektedir. Bu bağlamda, *Müdür Turgut ve diğerleri v. Türkiye* davasında (yukarıda anılan, bkz. § 56), Mahkeme, Sözleşme'nin 35. maddesinin 1. paragrafı uyarınca, başvuruların tüketmesi gereken bir hukuk yolu daha olduğuna ve yargılamaların uzunluğuna ilişkin şikâyetler açısından makul tazminat imkânı sağlaması ve erişilebilir olması nedeniyle 6384 sayılı Kanunla kurulan Tazminat Komisyonu'na başvurulması gerektiğine karar vermiştir. Mahkeme, somut davalarda da farklı bir sonuca varmaya gerek duymamıştır.

Dolayısıyla, Sözleşme'nin 35. maddesinin 1. ve 4. paragrafları uyarınca, iç hukuk yollarının tüketilmediği gerekçesiyle, söz konusu şikâyetlerin reddedilmesi gerekmektedir.

C. Sözleşme'nin 13. maddesinin ihlal edildiği iddiası hakkında

Bazı başvuranlar Türk hukuk kapsamında etkin bir hukuk yolu bulunmamasından da şikâyetçi olmuşlardır. Bu hususta Sözleşme'nin aşağıda belirtilen 13. maddesine dayanmaktadırlar:

“Sözleşme’de tanınmış olan hak ve özgürlükleri ihlal edilen herkes, söz konusu ihlal resmi bir hizmetin ifası için davranan kişiler tarafından gerçekleştirilmiş olsa dahi, ulusal bir merci önünde etkin bir yola başvurma hakkına sahiptir.”

Mahkeme, 6384 sayılı Kanunla kurulan Tazminat Komisyonu’nun başvuranlara, Sözleşme’nin 6. maddesinin 1. paragrafı uyarınca yargılama süresiyle ilgili şikâyetinde bulunma imkânı sağlayarak, 23 Eylül 2012 tarihinden önce AİHM’e yapılmış, henüz Hükümet’e bildirilmemiş ve AİHM önünde halen derdest olan başvurularla ilgili olarak Sözleşme’nin 13. maddesi anlamında bir başvuru yolu sunduğunu daha önce de değerlendirdiğini hatırlatmaktadır (yukarıda anılan Müdür Turgut ve diğerleri, (kabul edilebilirlik kararı), 59. paragraf).

Başvuruların bu bölümleri, açıkça dayanaktan yoksundur ve Sözleşme’nin 35. maddesinin 3. ve 4. paragrafları uyarınca reddedilmelidir.

D. Sözleşme’nin 1 Nolu Protokol’ünün 1. maddesinin ihlal edildiği iddiası hakkında

Mahkeme, elinde mevcut bulunan kanıtlar deliller ışığında ve şikâyetinde bulunulan hususun yargı yetkisine girdiği ölçüde başvuranların şikâyetlerini dikkatle inceleyerek; Sözleşme veya eki Protokollerinde belirtilen hak ve özgürlüklerin ihlal edilmediğini tespit etmiştir.

Başvuruların bu bölümleri, açıkça dayanaktan yoksundur ve Sözleşme’nin 35. maddesinin 3. ve 4. paragrafları uyarınca reddedilmelidir.

İşbu gerekçelerle Mahkeme oy birliğiyle,

Başvuruları birleştirmeye *karar verir*;

Başvuruların kabul edilemez olduğunu *beyan eder*.

Stanley Naismith
Yazı İşleri Müdürü

Guido Raimondi
Başkan